C/2024/669

12.1.2024

STANOVISKO EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY

ze dne 31. října 2023

k digitálnímu euru

(CON/2023/34)

(C/2024/669)

Úvod a právní základ

Evropská centrální banka (ECB) obdržela dne 11. září 2023 žádost Rady a dne 31. října 2023 žádost Evropského parlamentu o stanovisko k návrhu nařízení o zavedení digitálního eura ([1]) (dále jen „navrhované nařízení"). ECB dále obdržela dne 11. září 2023 žádost Rady a dne 18. září 2023 žádost Evropského parlamentu o stanovisko k návrhu nařízení o poskytování služeb v digitálních eurech poskytovateli platebních služeb zřízenými podle práva členských států, jejichž měnou není euro, a o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1230 ([2]) (dále jen „navrhované nařízení o poskytování služeb v digitálních eurech mimo eurozónu" a společně s navrhovaným nařízením „navrhovaná nařízení").

Pravomoc ECB zaujmout stanovisko k navrhovanému nařízení je založena na článku 133 Smlouvy o fungování Evropské unie, který stanoví, že aniž jsou dotčeny pravomoci ECB, přijmou Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem opatření nezbytná pro používání eura jako jednotné měny a tato opatření se přijmou po konzultaci s ECB. Pravomoc ECB zaujmout stanovisko k navrhovaným nařízením je rovněž založena na čl. 127 odst. 4 první odrážce a čl. 282 odst. 5 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU), neboť navrhovaná nařízení obsahují ustanovení, která souvisejí: 1) s prvořadým cílem Evropského systému centrálních bank (ESCB) udržovat cenovou stabilitu podle čl. 127 odst. 1 SFEU; 2) se základním úkolem ESCB vymezovat a provádět měnovou politiku podle čl. 127 odst. 2 první odrážky SFEU; 3) se základním úkolem ESCB podporovat plynulé fungování platebních systémů podle čl. 127 odst. 2 čtvrté odrážky SFEU; 4) s výlučným právem ECB povolovat vydávání eurobankovek v Unii podle čl. 128 odst. 1 SFEU; a 5) s úkolem ESCB přispívat k řádnému provádění opatření, která přijímají příslušné orgány v oblasti stability finančního systému podle čl. 127 odst. 5 SFEU. V souladu s čl. 17.5 první větou jednacího řádu ECB přijala toto stanovisko Rada guvernérů.

Obecné připomínky

1. *Digitální euro, které funguje jako měnová kotva a pomáhá lidem v digitálním věku*

1.1. ECB velmi vítá cíl navrhovaných nařízení, kterým je vytvořit rámec k usnadnění možného zavedení digitálního eura, díky němuž by peníze centrální banky hrály společně s peněžními platbami komerčních bank i nadále klíčovou roli při udržování dobře fungujícího platebního systému a finanční stability, a v konečném důsledku i důvěry v měnu euro: roli „měnové kotvy" peněz centrální banky.

1.2. Aby byla zachována jednotnost eura a účinnost měnové politiky, a ECB tak mohla dosáhnout svého hlavního cíle, kterým je udržování cenové stability, ([3]) musí euro nadále plnit všechny funkce peněz jakožto zúčtovací jednotky, prostředku směny a uchovatele hodnoty. Zpřístupnění peněz centrální banky veřejnosti nejen ve fyzické podobě prostřednictvím hotovosti, ale také v digitální podobě umožní, aby peníze centrální banky i nadále plnily svou

([1]) COM(2023) 369 final.
([2]) COM(2023) 368 final.
([3]) Viz čl. 127 odst. 1 a čl. 282 odst. 2 SFEU.

úlohu měnové kotvy ([4]) a účinného platebního prostředku v situaci, kdy lidé stále častěji volí možnost placení elektronickou cestou, nikoliv v hotovosti ([5]). Digitální euro tak přispěje k posílení stability měnového a platebního systému a k zachování integrity eura ve všech jeho formách. To je pak předpokladem trvalé účinnosti měnové politiky ECB, jejímž cílem je zachovat cenovou stabilitu.

1.3. Navrhovaná nařízení mají zásadní význam z hlediska zajištění, aby se peníze centrální banky jako měnová kotva vyvíjely v reakci na změny v technologiích a vzorcích platebního chování, které vedou k nárůstu digitálních plateb, a tedy z hlediska úsilí o zajištění stability měnového systému v digitalizované ekonomice a společnosti.

1.4. Zpřístupnění peněz centrální banky v digitální podobě pro retailové transakce by mělo i širší přínosy, zejména ve formě nabídky všeobecně přijímaného digitálního platebního prostředku, který by bylo možné používat v celé eurozóně pro platby v obchodech, na internetu i mezi lidmi.

1.5. Digitální euro by navíc chránilo strategickou autonomii platebního ekosystému Unie a zároveň podporovalo hospodářskou soutěž a inovace v oblasti plateb ve prospěch spotřebitelů i obchodníků. Digitální euro by usnadnilo vývoj platebních řešení podléhajících evropskému systému správy a řízení a poskytlo by celoevropskou platformu, na níž by bylo možné budovat inovativní služby. To by posílilo efektivitu evropského platebního ekosystému jako celku, snížilo náklady, podpořilo inovace a zajistilo odolnost proti případným kybernetickým útokům nebo technickým problémům, jako jsou výpadky elektřiny.

2. ***Zajištění, aby digitální euro splňovalo potřeby a očekávání Evropanů***

2.1. Měnová kotva bude účinná jen tehdy, bude-li digitální euro odpovídat individuálním preferencím. Kdokoli v eurozóně by měl mít možnost používat je v každodenních platbách: v obchodech, na internetu nebo mezi lidmi ([6]). ECB proto velmi vítá navrhovaný status digitálního eura jako zákonného platidla s povinností akceptace. ECB rovněž důrazně podporuje návrh zakotvit v unijní legislativě právo fyzických osob získat digitální euro u poskytovatele platebních služeb, u něhož mají v současné době účet, a tedy aniž by byla možnost začít využívat služby v digitálních eurech podmíněna změnou poskytovatele platebních služeb.

2.2. Ze stejného důvodu ECB vítá, že cílem navrhovaných nařízení je zajistit, aby fyzické osoby měly možnost využívat základní služby v digitálních eurech bezplatně pro základní každodenní potřeby. ECB zároveň podporuje, aby byly v právních předpisech Unie stanoveny správné ekonomické pobídky pro soukromé zprostředkovatele, kteří budou digitální euro distribuovat. Obchodníci dostávají od poskytovatelů platebních služeb zpoplatněnou službu, ale jejich pozice by byla oslabena, pokud by povinnost akceptace digitálního eura nebyla vyvážena stanovením maximální výše poplatku účtovaného obchodníkům za tuto službu.

([4]) Důvěru lidí v soukromé peníze podporuje směnitelnost těchto peněz v poměru jedna ku jedné s nejbezpečnější formou peněz v ekonomice, kterou jsou peníze centrální banky (měnová kotva), a tedy i s ostatními regulovanými formami peněz. Viz Panetta, F., „Central bank digital currencies: a monetary anchor for digital innovation“, projev člena Výkonné rady ECB Fabia Panetty na Elcano Royal Institute, Madrid, 5. listopadu 2021. Dostupné na internetových stránkách ECB na adrese www.ecb.europa.eu.

([5]) Viz studii „Study on the payment attitudes of consumers in the euro area“ (SPACE), ECB (2022), z níž vyplývá, že z hlediska hodnoty plateb tvoří platby kartou (46 %) vyšší podíl transakcí než platby v hotovosti (42 %). Dostupné na internetových stránkách ECB na adrese www.ecb.europa.eu.

([6]) Viz Panetta, F., „A digital euro: widely available and easy to use“, úvodní prohlášení člena Výkonné rady ECB Fabia Panetty ve Výboru pro hospodářské a měnové záležitosti Evropského parlamentu, Brusel, 24. dubna 2023. Dostupné na internetových stránkách ECB na adrese www.ecb.europa.eu.

2.3. ECB vítá, že cílem navrhovaného nařízení je zajistit vysoký stupeň ochrany soukromí a údajů uživatelů digitálního eura a zároveň minimalizovat rizika praní peněz a financování terorismu ([7]). Eurosystém musí v každém případě zajistit, že nebude možné identifikovat fyzické osoby. Pokud jde o offline model digitálního eura, ECB vítá, že předpokládaná úroveň ochrany soukromí a údajů by byla podobná jako v případě hotovosti. ECB rovněž vítá, že navrhované nařízení obsahuje výslovná ustanovení o poskytování veřejné podpory pro méně digitálně zdatné osoby, jež mohou při transakcích s digitálním eurem potřebovat osobní asistenci.

3. ***Vyvažování institucionálních pravomocí v ekosystému digitálního eura***

3.1. Digitální euro je společný evropský projekt. Je důležité, aby navrhovaná nařízení náležitě zohledňovala následující tři obecné zásady.

3.2. Za prvé, role, které navrhovaná nařízení v rámci tohoto společného evropského projektu svěřují Komisi, spolunormotvůrcům, příslušným vnitrostátním orgánům a Eurosystému při zavádění a regulaci digitálního eura, musejí odrážet jejich pravomoci stanovené Smlouvou. Na jedné straně má výlučná pravomoc Unie v oblasti měnové politiky členských států, jejichž měnou je euro, podle čl. 3 odst. 1 písm. c) SFEU také normativní rozměr, jehož cílem je zaručit status jednotné měny ([8]), a konkrétně pravomoc normotvůrce stanovit opatření nezbytná pro používání eura jako jednotné měny podle článku 133 SFEU ([9]). Navrhované nařízení proto stanoví opatření, která jsou nezbytná pro používání eura v jeho digitální podobě, a upřesňuje důsledky jeho statusu jako zákonného platidla. Na druhé straně je výslovně uvedeno, že pravomocemi stanovenými v článku 133 SFEU nejsou dotčeny pravomoci ECB. Navrhované nařízení odráží tuto úpravu primárního práva, když stanoví, že Eurosystém může vydávat digitální euro „v souladu se Smlouvami" ([10]), tj. na základě pravomoci svěřené Eurosystému primárním právem Unie.

3.3. ECB vítá uznání své příslušnosti vydávat digitální euro a povolovat vydávání digitálního eura národními centrálními bankami členských států, jejichž měnou je euro, a to v rámci výkonu svých pravomocí podle Smluv. Na základě takto uznané příslušnosti by ECB měla mít možnost rozhodnout, zda povolí vydání digitálního eura, včetně termínů, objemu a dalších konkrétních opatření, která jsou neodmyslitelně spojena s jeho vydáváním. Na základě článku 133 SFEU přísluší spolunormotvůrcům upravit základní prvky *používání* digitálního eura, zatímco ECB rozhoduje o tom, zda a kdy digitální euro vydat, včetně stanovení jeho vnitřních technických vlastností. Obdobně jako v případě bankovek by o tom, co je digitální euro, měl rozhodovat pouze Eurosystém, protože se jedná o závazek na jeho straně.

3.4. Za druhé, navrhovaná nařízení musí respektovat nezávislost centrální banky zakotvenou v článku 130 SFEU, pokud jde o plnění úkolů nezbytných pro zavedení digitálního eura, jeho regulaci a dohled nad ním. Vzhledem k tomu, že vývoj, podoba a vydávání digitálního eura, jakož i dohled nad ním přísluší Eurosystému, je třeba tyto úkoly plnit nezávisle ([11]) a vyhnout se při plnění jakéhokoli úkolu, který Eurosystému ukládají Smlouvy, jakýmkoli případným pokynům či omezením.

([7]) V rámci veřejné konzultace, kterou ECB uskutečnila v roce 2020, označilo 43 % respondentů za nejdůležitější aspekt digitálního eura soukromí (daleko před ostatními prvky), a to s cílem zachovat důvěru v platby v digitálním věku. Účastníci skupinové diskuse („focus group") také uvedli, že by ocenili možnosti, jak získat kontrolu nad svými osobními údaji. Viz zpráva „Eurosystem report on the public consultation on a digital euro", ECB, duben 2021, a studie „Study on New Digital Payment Methods", Kantar Public/ECB, 2022. Dostupné na internetových stránkách ECB na adrese www.ecb.europa.eu.

([8]) Jak bylo nedávno potvrzeno v rozsudku Soudního dvora ze dne 26. ledna 2021, Hessischer Rundfunk, spojené věci C-422/19 a C-423/19, EU:C:2021:63 (dále jen „rozsudek ve spojených věcech C-422/19 a C-423/19"), bod 38.

([9]) Viz rozsudek ve spojených věcech C-422/19 a C-423/19, bod 42.

([10]) Viz čl. 4 odst. 1 navrhovaného nařízení.

([11]) Viz článek 130 SFEU.

3.5. Za třetí, ze zásady technologické neutrality ([12]) vyplývá, že navrhovaná nařízení by neměla nikterak předjímat, jak bude digitální euro uspokojovat potřeby uživatelů a jak se budou vyvíjet jeho funkční a technické vlastnosti. Pokud by do navrhovaných nařízení byla začleněna ustanovení vyžadující nebo zakazující určitou podobu nebo technické prvky, mohlo by to vést k omezení následujících aspektů nebo některých z nich: bezproblémové fungování a vývoj digitálního eura, poptávka po digitálním euru, jakož i schopnost Eurosystému nezávisle vymezovat a provádět měnovou politiku. Právní předpisy obsahující ustanovení o těchto otázkách by časem nemusely obstát ve světle rychlého technologického vývoje v oblasti digitalizace peněz a platebních služeb.

Konkrétní připomínky k navrhovanému nařízení o zavedení digitálního eura

4. ***Vymezení pojmů***

4.1. ECB navrhuje změnit definici srovnatelných digitálních platebních prostředků ([13]) tak, aby zahrnovala všechny platební nástroje, které lze použít v digitálním prostředí, kde k iniciaci platby dochází v místě interakce a kde by se daná částka uživateli okamžitě odečetla z jeho vkladového účtu (platby prováděné pomocí kreditních karet, které zahrnují širší škálu služeb spojených s platební službou, jsou vyloučeny). Pod výše uvedený pojem by tak spadaly situace, kdy jsou úhrady a inkasa iniciovány v místě interakce, a zároveň by situace, kdy úhrady a inkasa nejsou iniciovány v místě interakce, byly i nadále vyloučeny (např. v případě „opakovaných plateb“ se nejlepším srovnatelným digitálním platebním prostředkem jeví být inkaso).

4.2. ECB navrhuje v celém navrhovaném nařízení vypustit výraz „identifikátor účtu“ ([14]) a nahradit jej výrazem „číslo platebního účtu v digitálních eurech“ ([15]), či případně výrazem „pseudonym uživatele“ ([16]).

4.3. ECB dále navrhuje změnit vymezení pojmu „pseudonym uživatele“ ([17]) tak, aby byl upřesněn význam tohoto pojmu, a zároveň uvést konkrétní příklad.

5. ***Předmět, zavedení a vydání digitálního eura***

5.1. Cílem navrhovaného nařízení je mimo jiné zavést digitální euro jako digitální měnu centrální banky a stanovit pravidla týkající se zejména jeho základních technických prvků ([18]).

5.2. Euro jako jednotná měna je zavedeno Smlouvou o Evropské unii (SEU) ([19]). V této souvislosti ECB velmi vítá konstatování v navrhovaném nařízení, že emisní pravomoci ECB a národních centrálních bank jsou zakotveny ve Smlouvách ([20]). „Zavedení“ digitálního eura je tedy třeba rozumět jako stanovení základních právních požadavků, tj. těch, které jsou nezbytné pro používání této nové formy eura Eurosystémem (odlišně od kryptoaktiv a jakýchkoli jiných závazků soukromých subjektů).

([12]) Technologická neutralita je jednou z hlavních zásad právní úpravy Unie. Viz například bod 9 odůvodnění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114 ze dne 31. května 2023 o trzích kryptoaktiv a o změně nařízení (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 1095/2010 a směrnic 2013/36/EU a (EU) 2019/1937 (Úř. věst. L 150, 9.6.2023, s. 40).
([13]) Viz čl. 2 bod 25 navrhovaného nařízení.
([14]) Viz body 67 a 74 odůvodnění a čl. 2 bod 26 a čl. 31 odst. 1 navrhovaného nařízení.
([15]) V bodě 67 odůvodnění, čl. 2 bodě 26, čl. 31 odst. 1 a příloze V písm. i).
([16]) V bodě 74 odůvodnění.
([17]) Viz čl. 2 bod 28 navrhovaného nařízení.
([18]) Viz článek 1 navrhovaného nařízení.
([19]) Viz čl. 3 odst. 4 SEU.
([20]) Viz čl. 4 odst. 1 navrhovaného nařízení, který stanoví, že v souladu se Smlouvami má výlučné právo povolovat vydávání digitálního eura ECB, přičemž digitální euro mohou vydávat ECB a národní centrální banky.

6. ***Právní povaha digitálního eura***

6.1. ECB bere na vědomí, že navrhované nařízení stanoví právní povahu digitálního eura jako přímého závazku centrální banky Eurosystému vůči jeho uživatelům, zatímco smluvní vztah pro poskytování platebních služeb v digitálním euru existuje pouze mezi poskytovateli platebních služeb distribuujícími digitální euro a jejich klienty. Pro zachování dvoustupňového měnového systému, zajištění finanční stability a zamezení možnosti vynechání poskytovatelů platebních služeb je zásadní, aby poskytovatelé platebních služeb zůstali plně odpovědní za řízení svých vztahů s klienty. V tomto ohledu ECB bere na vědomí, že navrhované nařízení vyjasňuje ([21]), že mezi centrální bankou Eurosystému a uživatelem digitálního eura neexistuje žádný účet ani jiný smluvní vztah.

6.2. Na základě obsahu bodu 6.1 má ECB za to, že uživatelé budou a zůstanou jedinými vlastníky, resp. držiteli majetkových podílů na právech představovaných digitálními eury, a to i přesto, že budou mít ke svým prostředkům přístup a budou je moci využívat pouze prostřednictvím poskytovatele platebních služeb. Jinými slovy, poskytovatel platebních služeb poskytuje platební služby, které uživateli umožňují držet a převádět poskytnutá digitální eura, ale podkladové prostředky jsou závazkem centrální banky. Poskytovatelé platebních služeb jsou i nadále odpovědní za zajištění bezpečnosti jimi poskytovaných platebních služeb, a to i ve vztahu k digitálnímu euru. Bylo by užitečné do navrhovaného nařízení začlenit konkrétnější ustanovení, které by jasně stanovilo tyto zásady, s cílem předejít nejistotě při jeho vnitrostátním uplatňování ve všech členských státech eurozóny.

7. ***Rámec platný pro digitální euro***

7.1. Navrhované nařízení stanoví, že digitální euro se bude řídit ustanoveními navrhovaného nařízení a akty Komise v přenesené pravomoci a že v rámci navrhovaného nařízení se digitální euro bude řídit rovněž podrobnými opatřeními, pravidly a normami, které může v rámci svých pravomocí podle Smluv přijmout ECB ([22]).

7.2. ECB chce upozornit unijního normotvůrce na skutečnost, že podrobná opatření, pravidla a normy ECB, kterými by se řídily vývoj, podoba a vydávání digitálního eura, by nebyly omezeny nástrojem sekundárního práva, jako je navrhované nařízení, pokud by byly přijaty v souladu s pravomocemi ECB podle Smluv ([23]). Konkrétní zmínka o tomto nařízení proto není namístě a zvolená formulace by mohla být nesprávně vykládána jako omezení nezávislosti Eurosystému při plnění úkolů, které mu ukládají Smlouvy.

7.3. Je třeba zvážit možnost vyjasnění definic uvedených v navrhovaném nařízení tak, aby bylo zřejmé, že definice transakcí v digitálních eurech je v souladu s definicí platebních transakcí podle směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ([24]). Tím by bylo zároveň vyjasněno poskytování licencí poskytovatelům platebních služeb v kontextu směrnice (EU) 2015/2366, pokud jde o použitelná pravidla pro ochranu bezpečnosti a ochranu spotřebitele.

7.4. Bod 66 odůvodnění je třeba změnit tak, aby bylo jasné, že vzhledem ke specifičnosti vypořádání transakcí v digitálních eurech, která je zmíněna přímo v navrhovaném nařízení, se nepoužije směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES ([25]). To platí bez ohledu na jakoukoli klasifikaci rizik ze strany Eurosystému v rámci jeho funkce dozoru nad systémem digitálního eura a infrastrukturou pro vypořádání transakcí v digitálních eurech, a to vzhledem k jeho významu pro platební systém.

([21]) Viz bod 9 odůvodnění navrhovaného nařízení.
([22]) Viz čl. 5 odst. 1 a 2 navrhovaného nařízení.
([23]) Viz čl. 4 odst. 1 navrhovaného nařízení.
([24]) Viz čl. 2 bod 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2366 ze dne 25. listopadu 2015 o platebních službách na vnitřním trhu, o změně směrnic 2002/65/ES, 2009/110/ES, 2013/36/EU a nařízení (EU) č. 1093/2010 a o zrušení směrnice 2007/64/ES (Úř. věst. L 337, 23.12.2015, s. 35).
([25]) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/26/ES ze dne 19. května 1998 o neodvolatelnosti zúčtování v platebních systémech a v systémech vypořádání obchodů s cennými papíry (Úř. věst. L 166, 11.6.1998, s. 45).

8. ***Status digitálního eura jako zákonného platidla***

Status zákonného platidla a územní působnost

8.1. ECB velmi vítá zavedení společných pravidel pro rozsah a účinky statusu digitálního eura jako zákonného platidla v celé eurozóně. Vymezení prvků zákonného platidla vychází z pevných základů dřívějších zpráv Komise o hotovosti jako zákonném platidle a jejích nezávazných aktů, k nimž přispěl i Eurosystém ([26]), a z příslušné judikatury Soudního dvora Evropské unie ([27]).

8.2. Soudní dvůr objasnil, že pojem „zákonné platidlo" uvedený v čl. 128 odst. 1 Smlouvy o fungování EU je pojmem unijního práva, který musí být v celé EU vykládán autonomním a jednotným způsobem ([28]). Článek 133 SFEU zmocňuje normotvůrce Unie, aby sám stanovil právní pravidla, jimiž se řídí status bankovek a mincí denominovaných v euru jako zákonného platidla, pokud je to nezbytné pro používání eura jako jednotné měny. Taková výlučná pravomoc vylučuje jakoukoli pravomoc členských států stanovit v této oblasti právní pravidla, ledaže k tomu byly Unií zmocněny nebo je to nezbytné k provedení aktů Unie do vnitrostátního práva ([29]).

8.3. Navrhovaný status digitálního eura jako zákonného platidla je tedy klíčovým prvkem pro zajištění svobody občanů zvolit si formu platebního styku a měnové suverenity Unie. Zajišťuje, aby lidé a podniky mohli těžit z toho, že digitální euro je široce přijímáno jako platební prostředek, a dává tak občanům skutečnou možnost volby platit elektronicky penězi centrální banky v celé eurozóně. Usnadňuje také vznik platebních řešení pro celou eurozónu a umožňuje vytvořit pevný základ pro rozvoj služeb s přidanou hodnotou.

8.4. Ustanovení o digitálním euru jako zákonném platidle rovněž přispívají k měnové suverenitě a integritě eura tím, že zajišťují, aby forma peněz, která zakotvuje hodnotu eura jako měny (tj. peníze centrální banky v hotovostní nebo digitální podobě), byla široce použitelná v celé eurozóně.

8.5. ECB vítá, že status zákonného platidla s sebou přináší požadavek přijímat digitální euro online i offline, neboť jen tak bude možné zavést oba modely digitálního eura. ECB dále vítá, že územní působnost digitálního eura jako zákonného platidla vhodným způsobem zohledňuje zvláštnosti online a offline platebních prostředků.

8.6. Pro uživatele digitálního eura je možnost vždy platit digitálním eurem ceněnou vlastností ([30]): nikdo by nebyl povinen držet digitální euro ani jím platit, ale osoba, která by se rozhodla platit digitálním eurem, by tak mohla vždy učinit ve všech obchodech, které přijímají digitální platby (tj. v kamenných i elektronických obchodech).

8.7. Pro obchodníky představují navrhovaná ustanovení o digitálním euru jako zákonném platidle příležitost posílit jejich vyjednávací pozici vůči mezinárodním karetním schématům za předpokladu, že bude pro digitální euro zajištěna široká distribuční síť ([31]) a budou zavedeny legislativní záruky, které zabrání zneužívání vyplývajícímu z povinné akceptace ([32]).

([26]) Doporučení Komise 2010/191/EU ze dne 22. března 2010 o rozsahu působnosti a účincích eurobankovek a euromincí jako zákonného platidla (Úř. věst. L 83, 30.3.2010, s. 70).
([27]) Viz rozsudek ve spojených věcech C-422/19 a C-423/19.
([28]) Viz rozsudek ve spojených věcech C-422/19 a C-423/19, bod 45.
([29]) Viz rozsudek ve spojených věcech C-422/19 a C-423/19, body 50 až 52.
([30]) Viz ECB, duben 2021 a studie „Study on New Digital Payment Methods", Kantar Public/ECB, 2022.
([31]) To souvisí s články 13 a 14 navrhovaného nařízení (které se týkající distribuce poskytovateli platebních služeb).
([32]) To souvisí s článkem 17 navrhovaného nařízení („Poplatky za platební služby v digitálních eurech").

8.8. Ustanovení o digitálním euru jako zákonném platidle umožňují poskytovatelům platebních služeb nabízet jejich klientům platební služby v digitálních eurech s co nejširším dosahem v eurozóně a zároveň získat srovnatelnou odměnu jako za podobné služby s vnitrostátním dosahem. Tím se dále snižuje současná závislost poskytovatelů platebních služeb na mimoevropských platebních řešeních. Skutečnost, že ECB musí usilovat o to, aby používání soukromých digitálních platebních prostředků probíhalo v co nejvyšší míře a tam, kde je to vhodné, v souladu s pravidly, standardy a postupy, kterými se řídí platební služby v digitálních eurech ([33]), by měla pomoci odstranit technické překážky bránící lokálním soukromým řešením v rozšíření na celou eurozónu.

Výjimky z povinnosti přijmout digitální euro, zákaz jednostranného vyloučení plateb v digitálních eurech a další výjimky na základě měnových předpisů

8.9. ECB vítá výjimky z povinnosti přijmout digitální euro ([34]), neboť se jeví jako přiměřené a legitimní.

8.10. ECB souhlasí s tím, aby fyzické osoby, které jednají v průběhu výlučně osobních či domácích činností, mohly odmítnout platbu v digitálních eurech, zatímco mikropodniky by tak mohly učinit, pokud přijímají pouze hotovost. To v podstatě odpovídá požadavku zákazu diskriminace, podle něhož musí být každý obchodník, který již přijímá digitální platební prostředky, připraven přijmout digitální euro, pokud je plátce nabídne. To by se však mělo týkat i příjemců podle čl. 9 písm. a) navrhovaného nařízení. Pokud by tomu tak nebylo, umožnilo by toto ustanovení takovým subjektům provádět digitální obchody v eurozóně, aniž by přijímaly digitální euro.

8.11. ECB plně podporuje navrhovaný zákaz jednostranného vyloučení plateb v digitálním euru ([35]), který zajišťuje, aby poskytovatelé zboží a služeb nemohli ovlivňovat možnost lidí platit digitálním eurem a omezovat tak možnost volby na jiné digitální platební prostředky, jež případně vlastní a podporují.

Interakce mezi digitálním eurem a eurobankovkami a euromincemi

8.12. ECB vítá zavedení plné zastupitelnosti digitálního eura a hotovostního eura na stejné úrovni. Tato plná zastupitelnost je přirozeným důsledkem jejich společného statusu jako zákonného platidla. Spolunormotvůrci musí zajistit, aby toto ustanovení v návrhu nařízení o postavení eurobankovek a euromincí jako zákonného platidla ([36]) zůstalo sladěno v průběhu celého legislativního procesu.

9. ***Distribuce digitálního eura***

Role poskytovatelů platebních služeb

9.1. ECB vítá ustanovení o distribuci digitálního eura poskytovateli platebních služeb ([37]), z nichž vyplývají konkrétní úkoly, jež musí poskytovatelé platebních služeb plnit, aby bylo možné používat euro jako jednotnou měnu v celé Unii. Poskytovatelé platebních služeb již mají přímé vztahy se svými klienty, a mají tak nejlepší předpoklady stát se přímými partnery pro jednotlivce, obchodníky a podniky, kteří by používali digitální euro ([38]).

9.2. Navrhované nařízení stanoví, že uživatelé digitálního eura mohou mít jeden nebo více platebních účtů v digitálních eurech u stejných nebo jiných poskytovatelů platebních služeb ([39]). ECB vyzývá spolunormotvůrce, aby zvážili, zda se jedná o opatření nezbytné pro používání digitálního eura, které je třeba zakotvit v navrhovaném nařízení. V tomto ohledu by konstrukce s více platebními účty v digitálních eurech totiž přinesla technické obtíže, zejména pokud jde o vzájemné působení těchto účtů a řízení konsolidovaného limitu držby. Lze argumentovat, že jelikož by se jednalo o bezplatnou veřejnou službu, mohlo by být digitální euro omezeno jen na jeden účet. ECB vychází

([33]) Viz článek 26 navrhovaného nařízení.
([34]) Viz článek 9 navrhovaného nařízení.
([35]) Viz článek 10 navrhovaného nařízení.
([36]) COM(2023) 364.
([37]) Viz článek 13 navrhovaného nařízení.
([38]) Viz Panetta, F., „Building on our strengths: the role of the public and private sectors in the digital euro ecosystem“, úvodní prohlášení člena Výkonné rady ECB Fabia Panetty ve Výboru pro hospodářské a měnové záležitosti Evropského parlamentu, Brusel, 29. září 2022.
([39]) Viz čl. 13 odst. 7 navrhovaného nařízení.

z toho, že cílem ustanovení o více účtech je zabránit omezení základních svobod, které lze uložit pouze v případě, kdy je to přiměřené.

9.3. ECB hodlá provést hloubkovou technickou analýzu vzájemného působení více účtů a řízení individuálního limitu držby a podělit se o tuto analýzu se spolunormotvůrci. ECB dále navrhuje, aby spolunormotvůrci zvážili dva aspekty, pokud jde o přiměřenost jakéhokoli omezení počtu účtů. Za prvé, omezením na jeden účet na uživatele by nebyla omezena svoboda poskytovatelů platebních služeb poskytovat služby digitálního eura. Změnit platební účet v digitálních eurech by bylo snazší, než je tomu u platebních účtů dnes, protože mezinárodní číslo bankovního účtu (IBAN) není přenosné. Za druhé, složitost řízení konsolidovaného limitu držby na více účtech pro uživatele může být důvodem použít v době zavedení digitálního eura, kdy s ním lidé ještě nejsou obeznámeni, jiný přístup.

9.4. V odůvodnění navrhovaného nařízení by bylo vhodné dále vyjasnit postavení občanů Unie v Severním Irsku a to, zda jejich přístup k digitálnímu euru bude podléhat dohodě s orgány Spojeného království.

9.5. Navrhované nařízení stanoví, že úvěrové instituce poskytující retailové platební služby jsou povinny na žádost svých klientů poskytovat základní platební služby v digitálních eurech ([40]). ECB tento navrhovaný požadavek velmi vítá, neboť podpoří univerzální přístup fyzických osob, které mají bydliště nebo jsou usazeny v členských státech, jejichž měnou je euro, k digitálnímu euru ([41]), které bude mít povahu veřejného statku. Lidé, kteří již mají bankovní účet, by neměli být nuceni měnit poskytovatele platebních služeb jen proto, že chtějí získat přístup k digitálnímu euru ([42]). Univerzální přístup k digitálnímu euru pro širokou veřejnost v eurozóně by dále přispěl k široké použitelnosti, již umožňuje status digitálního eura jako zákonného platidla. Připravenost obchodníků přijímat digitální eura jako zákonné platidlo je podmíněna souběžnou povinností příslušných poskytovatelů platebních služeb, včetně úvěrových institucí, zpřístupnit digitální euro svým klientům. Tato ustanovení pak umožní, aby digitální euro fungovalo jako měnová kotva v digitálním věku. Pro zajištění koordinace soukromého sektoru v oblasti plateb v eurozóně se vždy ukázala být nezbytná regulační opatření (např. zavedení IBAN a jednotné oblasti pro platby v eurech a dostupnost okamžitých plateb).

9.6. Bylo by však přiměřené, a tedy vhodnější, kdyby byl požadavek poskytovat digitální eura na požádání rozšířen na ty poskytovatele platebních služeb v eurozóně, kteří nabízejí retailové platební prostředky (tj. na ty, kteří nabízejí služby uvedené v bodech 1, 2 nebo 3 přílohy I směrnice (EU) 2015/2366, a umožňují tak uživateli získat IBAN). Tím by se 1) stanovila zásada, že osoby, které již mají platební účet pro provádění každodenních plateb, nemusí měnit poskytovatele, aby získaly digitální eura, bez ohledu na to, který poskytovatel platebních služeb již tento platební účet poskytuje, a 2) zajistily rovné podmínky pro všechny subjekty oprávněné nabízet služby uvedené v bodech 1, 2 nebo 3 přílohy I směrnice (EU) 2015/2366. Mají-li mít všechny tyto subjekty stejná práva ovlivňovat pravidla pro digitální euro, je přiměřené, aby se na ně vztahovaly i stejné povinnosti. Naproti tomu, pokud by převážná většina stávající klientely úvěrových institucí usazených v členských státech mimo eurozónu nebyla schopna držet digitální eura, mohla by být zpochybněna přiměřenost požadavku na distribuci digitálních eur těmito institucemi.

([40]) Viz čl. 14 odst. 1 navrhovaného nařízení.

([41]) Viz Panetta, F., „A digital euro: widely available and easy to use“, úvodní prohlášení ve Výboru pro hospodářské a měnové záležitosti Evropského parlamentu, 24. dubna 2023.

([42]) Pokud by distribuce byla pro zprostředkovatele dobrovolná, mohli by lidé narazit při získávání digitálních eur na značné překážky. Mohli by být například nuceni otevřít si účet u nového zprostředkovatele, pokud by jim jejich vlastní banka neumožňovala přístup k digitálnímu euru. V takové situaci však lidé nemusí chápat, proč by si měli otevřít další účet, a nemusí nutně vynaložit úsilí získat digitální eura od jiného zprostředkovatele. Dřívější příklady celoevropských platebních iniciativ navíc dokládají, že zajištění širokého přístupu spotřebitelů k příslušným platebním službám v celé eurozóně nakonec vždy vyžadovalo zavedení regulačních opatření.

Základní platební služby v digitálních eurech

9.7. Navrhované nařízení stanoví povinnost poskytovatelů platebních služeb neúčtovat fyzickým osobám, které mají bydliště nebo jsou usazeny v členských státech, jejichž měnou je euro, poplatky za poskytování základních platebních služeb v digitálních eurech ([43]). ECB plně podporuje tento přístup, který odráží povahu digitálního eura jako veřejného statku a umožňuje uživatelům jeho bezplatné používání pro základní každodenní účely. Navrhovaný seznam základních platebních služeb v digitálních eurech však nezahrnuje automatizované financování a definancování ([44]).

9.8. ECB doporučuje rozšířit seznam základních služeb o automatizované financování a definancování, neboť vyloučení této služby z daného výčtu by mělo celou řadu dopadů, pokud by se poskytovatelé platebních služeb rozhodli službu zpoplatnit. Za prvé by lidem byly účtovány neočekávané poplatky ([45]) spojené s existencí limitů držby, kterým podléhá pouze digitální euro, a občané by nerozuměli, proč mají takové poplatky platit. Výše poplatků by je pak mohla nasměrovat k určitému způsobu platby nebo je od něj naopak odradit ([46]). Ze skupinových diskusí („focus groups“) vyplynulo, že pravidelné automatizované financování nejčastěji využívají lidé, kteří cítí nejsilněji potřebu mít pod kontrolou svůj rozpočet, protože automatizované financování je právě pro tento účel nejvhodnějším nástrojem ([47]). Za druhé, pokud by při financování platebního účtu v digitálních eurech bylo vždy nutné podat výslovnou žádost o neúčtování poplatků, volilo by tuto možnost méně lidí. Usnadnění pravidelného financování digitálního eura je žádoucí z hlediska udržení finanční stability, neboť zamezuje lavinovým efektům ([48]) a zajišťuje tak zároveň řádnou transmisi měnové politiky.

9.9. ECB navrhuje rozšířit výčet základních služeb o přechod účtu v digitálních eurech od jednoho poskytovatele platebních služeb k jinému. Účelem je zajistit, aby poskytovatel platebních služeb, jehož služby se spotřebitel rozhodne nadále nevyužívat, nemohl takovému spotřebiteli účtovat odrazující „výstupní poplatek“ ve snaze ovlivnit jeho rozhodnutí přejít s účtem v digitálních eurech k novému poskytovateli. ECB navrhuje také zvážit opatření zajišťující, že bezplatné financování a definancování digitálního eura prostřednictvím hotovosti nepovede k omezení služeb bankomatů. Kromě toho by na seznam základních služeb měly být zařazeny také služby řešení sporů, protože právě takové služby přispívají k důvěře v digitální euro, a tedy k jeho přijetí a používání.

9.10. S cílem zajistit, aby byl seznam služeb v digitálních eurech neustále aktuální a odpovídal tržním postupům a potřebám uživatelů, ECB navrhuje, aby spolunormotvůrce zvážil možnost zmocnit Komisi k přijetí aktu v přenesené pravomoci, kterým by v případě potřeby doplnila nové základní platební služby v digitálních eurech a poskytla výklad rozsahu stávajících služeb.

Podpora osob se zdravotním postižením, funkčním omezením nebo omezenými digitálními dovednostmi a starších osob

9.11. Lidé žijící v eurozóně mají v současnosti bezplatný přístup k bezpečnému a všeobecně přijímanému platebnímu prostředku v podobě hotovosti, což je důležité pro jejich finanční začlenění. To by mělo v co nejvyšší míře platit i pro digitální platby, jak online, tak offline.

([43]) Viz čl. 17 odst. 1 navrhovaného nařízení.

([44]) Viz příloha II písm. c) navrhovaného nařízení.

([45]) Uživatelé digitálního eura by důvodně neočekávali, že jim bude účtován poplatek za navýšení zůstatku digitálního platebního účtu v eurech (např. vložení 1 000 eur na začátku každého měsíce), jelikož trvalé příkazy (např. k zaplacení nájemného na začátku měsíce) jsou jen zřídka zpoplatněny.

([46]) Viz bod 10 odůvodnění návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 260/2012 a (EU) 2021/1230, pokud jde o okamžité převody úvěrů v eurech, COM(2022) 546 final.

([47]) Viz studie „Study on Digital Wallet Features“, zpráva ze skupinové diskuse („focus group“), Kantar, duben 2023, k dispozici na internetových stránkách ECB www.ecb.europa.eu.

([48]) Automatizované financování a definancování zvyšuje pohodlí koncových uživatelů, což dále podporuje přijetí digitálního eura a jeho výhody z hlediska finanční stability, zejména proto, že tato funkce bude spárována s dobře kalibrovanými limity držení. Bude-li větší počet uživatelů pravidelně držet určitý zůstatek v digitálních eurech, potom pokud určitá událost přiměje uživatele digitálních eur ke zvýšení jejich držby, bude omezen vliv takové události na finanční stabilitu, neboť dojde k menšímu náhlému dopadu na bankovní vklady.

9.12. Pokud jde o digitální začleňování, ECB vítá, že podle navrhovaného nařízení by měly specializované orgány poskytovat základní digitální platební služby a zajišťovat podporu digitálního začleňování poskytovanou na místě (ve fyzické blízkosti) také osobám se zdravotním postižením, funkčním omezením nebo omezenými digitálními dovednostmi a starším lidem. Zpětná vazba, kterou získala sdružení spotřebitelů, dokládá, že obzvláště cenná je podpora na místě, a tedy ve fyzické blízkosti ([49]).

9.13. ECB dále vítá možnost snazšího digitálního začleňování díky tomu, že členské státy určí konkrétní orgány nebo poštovní žirové instituce pro ty, kteří nemají nebo nechtějí mít soukromý platební účet.

9.14. Navrhované nařízení dále pověřuje Evropský orgán pro bankovnictví a Orgán pro boj proti praní peněz, aby společně vydaly pokyny upřesňující vzájemný vztah mezi požadavky na boj proti praní peněz a financování terorismu a poskytováním základních platebních služeb v digitálních eurech se zvláštním zaměřením na finanční začlenění zranitelných skupin, včetně žadatelů o azyl nebo osob požívajících mezinárodní ochrany, osob bez stálé adresy nebo státních příslušníků třetích zemí, kterým nebylo uděleno povolení k pobytu, ale jejichž vyhoštění není možné z právních nebo faktických důvodů ([50]). ECB tuto skutečnost vítá, ale zdůrazňuje riziko, že případné společné pokyny budou pouze vodítkem pro příslušné vnitrostátní orgány a nevyloučí zcela možnost roztříštěného provádění. K harmonizaci v celé eurozóně by více přispělo ustanovení, které by zakotvilo minimální kritéria pro společné pokyny.

10. ***Používání digitálního eura jako uchovatele hodnoty a platebního prostředku – poplatky za platební služby v digitálních eurech***

Zásady a omezení používání digitálního eura ke zmírnění rizik pro transmisi měnové politiky a finanční stabilitu v eurozóně ([51])

10.1. Dnes mají vkladatelé právo kdykoli přeměnit své vklady na viděnou na hotovost. Držení velkých objemů hotovosti však brání praktické překážky, včetně rizika ztráty nebo krádeže. V zájmu udržení rovnováhy mezi bankovními vklady a penězi centrální banky by v souvislosti s klesajícím používáním hotovosti a dostupností digitálního eura bylo nutné stanovit určité limity pro částky v digitálním euru, které by mohly fyzické osoby držet.

10.2. ECB jasně sdělila svůj záměr navrhnout a zavést účinné nástroje pro kontrolu maximálního množství digitálních eur v oběhu ([52]). Navrhuje se proto zahrnout do 31. bodu odůvodnění navrhovaného nařízení výslovný odkaz na jasné záměry ECB v tomto ohledu. Mezi těmito nástroji ECB výslovně zdůraznila svůj záměr stanovit limity pro držbu digitálních eur na straně fyzických a právnických osob ([53]). Neexistence takových limitů by mohla ohrozit nastavení měnové politiky a její transmisi, a také finanční stabilitu v eurozóně. Je třeba předem minimalizovat jakékoli nežádoucí důsledky, které by vydání digitálního eura mohlo mít pro nastavení měnové politiky a její transmisi, jakož i pro finanční stabilitu.

([49]) Viz například odpověď Evropské organizace spotřebitelů (BEUC) na písemný postup po technickém zasedání ERPB o digitálním euru ze dne 12. května 2023, která je k dispozici na internetových stránkách ECB na adrese www.ecb.europa.eu.

([50]) Viz čl. 14 odst. 1 navrhovaného nařízení.

([51]) Viz článek 15 navrhovaného nařízení.

([52]) Viz Panetta, F., „Shaping Europe's digital future: the path towards a digital euro", úvodní prohlášení člena Výkonné rady ECB Fabia Panetty ve Výboru pro hospodářské a měnové záležitosti Evropského parlamentu, Brusel, 4. září 2023.

([53]) Viz ECB (2022), „Progress on the investigation phase of a digital euro", k dispozici na internetových stránkách ECB na adrese www.ecb.europa.eu.

10.3. Zatímco kalibrace limitů pro držbu digitálních eur by byla výsledkem komplexního ekonomického posouzení, jejich funkční a technické provedení by mělo upřednostnit „nejlepší srovnatelnou“ zkušenost uživatelů a účinné provedení pro všechny zúčastněné subjekty ([54]). Rozhodnutí o tom, jak kombinovat a kalibrovat případné nástroje, kterými se *ex ante* řídí množství digitálních eur v oběhu, je třeba přijmout blíže k termínu možného budoucího zavedení digitálního eura a je třeba je pravidelně přezkoumávat s ohledem na příslušné hospodářské a finanční prostředí ([55]).

10.4. Na jedné straně navrhované nařízení naznačuje, že možnost stanovit limity pro držbu digitálního eura je volitelným prvkem jeho používání, a zároveň v relevantních případech stanoví, že používání digitálního eura jako uchovatele hodnoty *může* podléhat limitům ([56]). Na druhé straně navrhované nařízení ukládá současně ECB povinnost vyvinout nástroje k omezení používání digitálního eura jako uchovatele hodnoty ([57]). Navrhované nařízení dále stanoví výčet povinných podmínek pro tyto nástroje ([58]). V tomto výčtu je jako hlavní cíl uvedena finanční stabilita, a to na úkor vymezení a provádění měnové politiky, což je hlavní úkol, který má ESCB plnit v rámci svého primárního cíle udržovat cenovou stabilitu, a také na úkor umožnění přístupu fyzických a právnických osob k digitálnímu euru a jeho používání.

10.5. ECB vítá uznání své pravomoci stanovit limity pro používání digitálního eura jako uchovatele hodnoty a průběžně je kalibrovat ([59]). ECB je odhodlána uplatňovat a udržovat limity držby jako základní kámen koncepce digitálního eura. ECB má totiž pravomoc rozhodovat o množství digitálních eur, která budou vydána, protože toto množství ovlivňuje velikost rozvahy Eurosystému a provádění jeho měnové politiky. Stanovení a kalibrace individuálních limitů držby digitálních eur vede k omezení celkového objemu digitálních eur, který může být vydán, a tyto kroky má provést Eurosystém v rámci svých pravomocí podle Smluv, a nikoliv v důsledku povinnosti vyplývající z navrhovaného nařízení.

10.6. Pokud jde o navrhovaný výčet povinných podmínek uvedený v bodě 10.4, ECB sice souhlasí se třemi cíli, které je třeba sledovat při kalibraci limitů držby, ale zároveň konstatuje, že upřednostnění jednoho z nich (finanční stabilita) může být vnímáno jako omezení stávajícího základního úkolu (vymezení a provádění měnové politiky) v tom smyslu, že pro činnost ECB budou stanoveny určité parametry, jež se odchylují od prvořadého úkolu ECB, kterým je udržovat cenovou stabilitu podle Smlouvy. Vzhledem k tomu, že vymezení a provádění měnové politiky je v každém případě usnadněno zajištěním finanční stability, nepředpokládá ECB v rámci stanovení limitů držby žádné kolize mezi těmito dvěma úkoly.

10.7. Navrhované nařízení stanoví, že digitální euro nebude v rámci nařízení úročeno ([60]). V tomto směru je třeba důrazně připomenout, že ECB nevyvíjí úročené digitální euro. Stejně jako v případě eurobankovek totiž ECB nehodlá digitální euro úročit, a to ani při jeho zavedení, ani v dohledné budoucnosti. Bankovky nebyly nikdy úročeny, protože je to nepraktické , i když jejich úročení není teoreticky vyloučeno ani je výslovně nezakazuje právní řád. S ohledem na svůj mandát, jímž je udržovat cenovou stabilitu, a s tím související základní úkol vymezovat a provádět měnovou politiku eurozóny nemůže ECB vyloučit budoucí scénáře, v nichž by úročení digitálního eura mohlo být opodstatněné. Aby ECB mohla plnit svůj mandát v oblasti měnové politiky, musí mít i nadále kontrolu nad úročením všech závazků ve své rozvaze. I kdyby bylo toto ustanovení vykládáno jako úplné vyloučení úročení, nemohlo by to v žádném případě omezit pravomoc Eurosystému vyplývající z primárního

([54]) Viz také Panetta, F., „The digital euro and the evolution of the financial system“, úvodní prohlášení člena Výkonné rady ECB Fabia Panetty ve Výboru pro hospodářské a měnové záležitosti Evropského parlamentu, 15. června 2022. Dostupné na internetových stránkách ECB na adrese www.ecb.europa.eu.

([55]) Viz Panetta, F., „The digital euro and the evolution of the financial system“, úvodní prohlášení ve Výboru pro hospodářské a měnové záležitosti Evropského parlamentu, Brusel, 15. června 2022.

([56]) Viz čl. 15 odst. 1 navrhovaného nařízení.

([57]) Viz čl. 16 odst. 1 navrhovaného nařízení.

([58]) Viz čl. 16 odst. 2 navrhovaného nařízení.

([59]) Viz čl. 16 odst. 1 navrhovaného nařízení.

([60]) Viz čl. 16 odst. 8 navrhovaného nařízení.

práva, jíž je pravomoc nezávisle vymezovat a provádět měnovou politiku eurozóny, neboť je výslovně uvedeno, že pravomocemi stanovenými v článku 133 SFEU nejsou dotčeny pravomoci ECB. Z tohoto důvodu se navrhuje změna, která má vyjasnit přednost mandátu ECB udržovat cenovou stabilitu a souvisejícího základního úkolu vymezovat a provádět měnovou politiku eurozóny.

Poplatky za platební služby v digitálních eurech ([61])

10.8. ECB vítá model náhrad předpokládaný v navrhovaném nařízení, jehož cílem je nastolit rovnováhu, kde 1) digitální euro bude pro základní použití zdarma, 2) poskytovatelé platebních služeb budou mít přiměřené pobídky k distribuci digitálního eura tak, aby byla zajištěna jeho široká dostupnost, a 3) obchodníci budou mít přiměřené záruky, že jim nebudou účtovány nadměrné poplatky. Obchodníci by dostávali od poskytovatelů platebních služeb zpoplatněnou službu, ale jejich pozice by byla oslabena, pokud by povinnost akceptace digitálního eura nebyla vyvážena stanovením maximální výše poplatku účtovaného obchodníkům za tuto službu. Výslovné uznání možnosti účtovat poplatky mezi poskytovateli platebních služeb by dále umožnilo poskytovatelům platebních služeb distribuujícím digitální euro získat srovnatelné příjmy jako při distribuci srovnatelných platebních nástrojů, což by stimulovalo aktivní distribuci digitálních eur a vysokou úroveň služeb pro koncové uživatele. ECB vítá zásadu, že by poplatky neměly být vyšší než poplatky účtované za srovnatelné (soukromé) digitální platební prostředky, a to i s ohledem na nutnost zachovat účinné využívání digitálního eura jako zákonného platidla. Ze stejného důvodu ECB vítá zákaz účtování poplatků za základní digitální platební služby v eurech ze strany poskytovatelů platebních služeb fyzickým osobám ([62]) a zákaz příplatků za úhradu dluhu digitálním eurem ([63]).

10.9. Regulace výše poplatků za platební služby v digitálních eurech by navíc neměla být omezena jen na soukromý sektor, ale měla by platit i pro sektor veřejný. V tomto ohledu by se příslušná ustanovení měla vztahovat jak na obchodníky, tak na subjekty veřejného sektoru přijímající digitální eura. ECB rovněž vítá 41. bod odůvodnění navrhovaného nařízení, který naznačuje záměr Eurosystému nést vlastní náklady, stejně jako je tomu v případě výroby a emise bankovek. Poskytovatelé platebních služeb by hradili své vlastní náklady spojené s distribucí jimi poskytovaných služeb v digitálních eurech, ale Eurosystém by jim nic neúčtoval, což odráží povahu digitálního eura jako veřejného statku a vychází z podobné logiky jako v případě hotovosti.

10.10. Navrhované nařízení stanoví, že transakční poplatek účtovaný obchodníkovi je jediným poplatkem za transakci, který mohou poskytovatelé platebních služeb obchodníkům účtovat ([64]). ECB tuto skutečnost vítá, protože je nezbytná pro účinné fungování limitů. Tohoto cíle však nebude dosaženo, bude-li možné účtovat bez jakéhokoli omezení paušální poplatky. Bude-li možné používat stejný platební terminál pro platby v digitálních eurech i pro jiné formy plateb, což je cíl, o jehož splnění bude ECB usilovat, doporučuje ECB vyloučit další paušální poplatky, které by se vztahovaly pouze na přijímání digitálního eura. Paušální poplatky vztahující se na celkové služby přijímání plateb, jako je například poskytnutí platebního terminálu, mohou být nadále uplatňovány bez omezení.

10.11. Navrhované nařízení ukládá ECB povinnost pravidelně sledovat informace, které mají význam pro účely výše řešených poplatků, a pravidelně zveřejňovat částky vyplývající z tohoto sledování spolu s vysvětlující zprávou ([65]). ECB vychází z toho, že podávání zpráv v souvislosti s částkami stanovenými v navrhovaném nařízení by nezahrnovalo zveřejnění nákladů a poplatků jednotlivých poskytovatelů platebních služeb a že tyto částky by ani nebylo možné z takových zpráv vyvodit. ECB rovněž zdůrazňuje, že je nutné zavést spolehlivé mechanismy pro vymáhání ohlašovacích povinností poskytovatelů platebních služeb vůči příslušným orgánům, a to zejména v případech, kdy poskytovatelé platebních služeb odmítnou tyto své ohlašovací povinnosti plnit. ECB navrhuje, aby tyto aspekty byly v zájmu právní jednoznačnosti v navrhovaném nařízení dále upřesněny.

([61]) Viz článek 17 navrhovaného nařízení.
([62]) Viz čl. 17 odst. 1 navrhovaného nařízení.
([63]) Viz čl. 7 odst. 4 navrhovaného nařízení.
([64]) Viz čl. 17 odst. 6 navrhovaného nařízení.
([65]) Viz čl. 17 odst. 3 navrhovaného nařízení.

10.12. Navrhované nařízení rovněž ukládá ECB vypracovat metodiku výpočtu dotyčných částek a stanoví za tímto účelem příslušné parametry ([66]). Cílem navrhovaného nařízení je omezit prostor příslušného orgánu pro uvážení při stanovení výše poplatků tím, že budou určeny příslušné parametry, které je třeba použít. Tento cíl však není zcela naplněn, neboť některé z příslušných parametrů, jako je „přiměřená zisková marže" a „nákladově nejefektivnější poskytovatelé platebních služeb", jsou subjektivní pojmy, jejichž výklad závisí na účetních pravidlech, obchodních strategiích různých poskytovatelů platebních služeb, různých obchodních modelech a oblastech činnosti. ECB proto navrhuje tyto parametry v navrhovaném nařízení nebo v navrhované metodice dále upřesnit.

10.13. ECB zejména vítá, že se pro referenční účely používá pojem „nákladově nejefektivnější poskytovatelé platebních služeb". Cílem je, aby se v členských státech, kde jsou poskytovatelé platebních služeb obzvláště efektivní při poskytování platebních služeb, předešlo situacím, kdy obchodníkům vznikají vyšší náklady na přijímání digitálních eur v důsledku výpočtu stropů na základě průměrných hodnot pro eurozónu. Zásadním prvkem, který má navrhované nařízení stanovit, je proto podíl, který má připadnout „nákladově nejefektivnějším poskytovatelům platebních služeb". Navrhované nařízení však tento podíl specifikuje jen pro jeden z faktorů, které mohou určovat cenový strop (příslušné náklady vynaložené poskytovateli platebních služeb na poskytování plateb v digitálních eurech, včetně přiměřené ziskové marže), a nikoli pro druhý z nich (poplatky účtované za srovnatelné digitální platební prostředky). ECB doporučuje použít podíl navržený v prvním případě („nákladově nejefektivnější poskytovatelé platebních služeb, kteří dohromady představují čtvrtinu digitálních eur distribuovaných v eurozóně v daném roce") také ve druhém ze zmiňovaných případů.

10.14. V rámci Smluv nesou věcnou i formální odpovědnost za regulaci poplatků normotvůrci, nikoli ECB. K zamezení fragmentace vnitřního trhu a významného narušení hospodářské soutěže v důsledku rozdílných právních předpisů a správních rozhodnutí normotvůrci v minulosti uplatnili tuto pravomoc přijmout opatření k nápravě tohoto problému v podobě vysokých a rozdílných mezibankovních poplatků s cílem umožnit poskytovatelům platebních služeb, aby své služby poskytovali i v jiných členských státech, a dát možnost spotřebitelům a obchodníkům využívat přeshraničních služeb ([67]).

10.15. ECB je připravena poskytnout technickou podporu a odborné znalosti při výpočtu příslušných částek. Nemá však pravomoc určovat stropy a poplatky, a zveřejnění dotyčných částek ze strany ECB by tedy nemělo být *de iure* rovnocenné stanovení poplatků. V opačném případě by mohly být takové kroky ze strany ECB napadeny a podrobeny soudnímu přezkumu na základě žaloby na neplatnost.

10.16. ECB je připravena pomáhat spolunormotvůrcům při výkonu jejich pravomoci prostřednictvím své poradní a technické role nebo pomáhat Komisi, bude-li tato role svěřena jí. ECB je zejména připravena 1) poskytnout nezbytnou technickou pomoc při vývoji metodiky výpočtu příslušných částek, 2) pravidelně sledovat vývoj a 3) zveřejňovat údaje nezbytné pro stanovení limitů. Konečné stanovení těchto částek a přijetí metodiky by však mělo být v působnosti spolunormotvůrců nebo Komise, pokud jí bude tato úloha svěřena.

10.17. ECB vítá, že navrhované nařízení stanoví jasnou odpovědnost příslušných vnitrostátních orgánů za vymáhání povinností poskytovatelů platebních služeb neúčtovat žádné poplatky za základní platební služby v digitálních eurech, které jsou poskytovány fyzickým osobám, a obchodníkům účtovat poplatky jen v mezích stanovených navrhovaným nařízením ([68]). Dobře fungující režim vymáhání je nezbytný pro ochranu uživatelů platebních služeb a podporu spravedlivé hospodářské soutěže.

([66]) Viz čl. 17 odst. 5 navrhovaného nařízení.

([67]) Viz bod 13 odůvodnění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/751 ze dne 29. dubna 2015 o mezibankovních poplatcích za karetní platební transakce (Úř. věst. L 123, 19.5.2015, s. 1); článek 8 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 260/2012 ze dne 14. března 2012, kterým se stanoví technické a obchodní požadavky pro úhrady a inkasa v eurech a kterým se mění nařízení (ES) č. 924/2009 (Úř. věst. L 94, 30.3.2012, s. 22); a článek 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1230 ze dne 14. července 2021 o přeshraničních platbách v Unii (Úř. věst. L 274, 30.7.2021, s. 20).

([68]) Viz článek 17 navrhovaného nařízení.

11. ***Podmínky pro distribuci digitálního eura mimo eurozónu***

11.1. ECB vítá, že navrhované nařízení zpočátku zpřístupňuje digitální euro osobám, které jsou usazeny nebo mají bydliště v eurozóně. To je v souladu s návrhem Eurosystému zaměřit počáteční zavádění digitálního eura na rezidenty, obchodníky a vlády zemí eurozóny. ECB souhlasí s tím, že přístup pro návštěvníky spolu s přístupem pro spotřebitele a obchodníky v Evropském hospodářském prostoru a vybraných třetích zemích by mohl být součástí pozdějších etap zavádění digitálního eura ([69]). Digitální euro je třeba nejprve zavést pro osoby, které jsou usazeny nebo mají bydliště v eurozóně, a teprve poté je postupně rozšiřovat i pro ostatní. Toto počáteční zavedení digitálního eura a s ním spojené používání vytváří základ pro to, aby digitální euro mohly později používat i osoby, které jsou usazeny nebo mají bydliště mimo eurozónu.

11.2. ECB vyzývá spolunormotvůrce, aby dále rozpracovali pojem „návštěvník" a vyjasnili, že dočasný pobyt rezidenta členského státu mimo eurozónu nebo třetí země v eurozóně nemůže vést ke vzniku trvalého přístupu k digitálnímu euru, neboť tím by se obcházely zásady, které se odrážejí v navrhovaném nařízení a které se týkají nutnosti dosáhnout předchozí dohody dříve, než bude digitální euro široce dostupné v takovém členském státě mimo eurozónu nebo ve třetí zemi ([70]).

Distribuce digitálního eura fyzickým a právnickým osobám, které mají bydliště nebo jsou usazeny v členských státech, jejichž měnou není euro, a fyzickým a právnickým osobám, které mají bydliště nebo jsou usazeny ve třetích zemích

11.3. ECB vítá, že navrhované nařízení uznává klíčový význam dohody mezi Eurosystémem a centrální bankou mimo eurozónu, pokud jde o zprovoznění digitálního eura pro fyzické a právnické osoby, které mají bydliště nebo jsou usazeny v členských státech, jejichž měnou není euro. ECB však vyzývá spolunormotvůrce, aby upřesnili rozdíl mezi dohodou podepsanou ECB a národní centrální bankou dotčeného členského státu, na straně jedné, a veškerými provozními ujednáními, která jsou nezbytná k tomu, aby dotčená národní centrální banka dodržovala všechna pravidla, pokyny, instrukce nebo žádosti vydané ECB a poskytovala veškeré informace, které si ECB případně vyžádá, na straně druhé. ECB dále podporuje, aby byla národním centrálním bankám a poskytovatelům platebních služeb z členských států mimo eurozónu uložena vnitrostátním právem povinnost poskytovat ECB informace a dodržovat její pokyny, zejména pokud jde o stanovení limitů držby ([71]).

11.4. ECB by uvítala doplnění dvou prvků do ustanovení upravujícího sjednávání a uzavírání mezinárodních dohod mezi Unií a třetími zeměmi o distribuci digitálního eura fyzickým a právnickým osobám, které mají bydliště nebo jsou usazeny ve třetích zemích.

11.5. Za prvé by mělo být jasně uvedeno, že uzavření základní dohody na vysoké úrovni mezi Radou a třetí zemí by mělo být doplněno provozní dohodou mezi Eurosystémem a centrální bankou této třetí země. Je třeba ověřit v praxi provozní způsobilost centrální banky třetí země a její schopnost plnit požadavky Eurosystému a před takovým ověřením by nemělo být dané bance umožněno zahájit distribuci digitálního eura.

11.6. Za druhé, Unie by měla ve vztahu ke třetí zemi ověřit, zda je zajištěno, že se na zprostředkovatele, kteří jsou v této zemi usazeni nebo zde působí a kteří distribuují digitální euro, vztahují požadavky v oblasti dohledu a regulace, jež jsou přinejmenším rovnocenné požadavkům uplatňovaným na poskytovatele platebních služeb usazené v Unii. K zajištění integrity digitálního eura při jeho distribuci mimo Unii by bylo vhodné, aby Komise přijala rozhodnutí o rovnocennosti ve formě aktu vydaného v přenesené pravomoci.

([69]) Viz ECB (2023), „Progress on the investigation phase of a digital euro – third report", k dispozici na internetových stránkách ECB na adrese www.ecb.europa.eu.

([70]) Viz čl. 18 odst. 1 a čl. 19 odst. 1 navrhovaného nařízení.

([71]) Viz článek 16 navrhovaného nařízení.

Distribuce digitálního eura fyzickým a právnickým osobám, které mají bydliště nebo jsou usazeny ve třetích zemích nebo na územích na základě měnové dohody s Unií

11.7. Podobně, pokud jde o distribuci digitálního eura fyzickým a právnickým osobám, které mají bydliště nebo jsou usazeny v členských státech, jejichž měnou není euro, nebo ve třetích zemích, ECB by chtěla zdůraznit zásadní význam uzavření dohody mezi Eurosystémem a centrální bankou nebo měnovým orgánem třetí země nebo území na základě měnové dohody s Unií o distribuci digitálního eura fyzickým a právnickým osobám, které mají bydliště nebo jsou usazeny v těchto třetích zemích nebo územích, jakožto podmínky pro jeho distribuci.

12. ***Meziměnové platby***

12.1. ECB podporuje návrh, aby se na meziměnové platby ([72]) mezi digitálním eurem a digitálními měnami jiných centrálních bank členských států mimo eurozónu nebo třetích zemí vztahovaly předchozí dohody mezi ECB, na straně jedné, a národními centrálními bankami členských států, jejichž měnou není euro, a třetích zemí, na straně druhé ([73]). Eurosystém předpokládá podporu poskytování meziměnových funkcí a zkoumá přístupy, které by mohly podpořit poskytování meziměnových funkcí v případech, kdy existují společné zájmy s jinými jurisdikcemi nebo měnovými oblastmi ([74]).

12.2. ECB považuje příslušná ustanovení navrhovaného nařízení o meziměnových platbách a o spolupráci s centrálními bankami členských států mimo eurozónu s cílem umožnit interoperabilní platby ([75]) za ustanovení deklaratorní povahy, neboť ECB již tuto pravomoc vykonává na základě primárního práva ([76]). Bylo by tedy vhodné do tohoto ustanovení doplnit odkaz na pravomoc, která ECB přísluší podle Smluv, jelikož primární právo již svěřuje Eurosystému pravomoc uzavírat takové dohody a určovat jejich obsah a účastnit se mezinárodních ujednání, jež umožňují interoperabilní platby.

13. ***Používání digitálního eura online a offline***

13.1. ECB se zavázala umožnit dva platební modely pro digitální euro: „online“ ([77]) a „offline“. Posledně jmenovaný model je pak navržen tak, aby maximalizoval určité vlastnosti podobné hotovosti ([78]). ECB proto souhlasí s tím, že existence obou modelů digitálního eura, jak je předvídá navrhované nařízení, přináší určité výhody z hlediska možnosti adaptace na různé preference uživatelů. Zatímco online model digitálního eura umožňuje používat peníze centrální banky tam, kde není možné platit hotovostí, offline model může podporovat zvýšenou dostupnost, a to i v mimořádných situacích (např. při nedostupnosti síťového připojení nebo při poruše elektrické sítě). ECB vítá, že offline model digitálního eura by se v podstatných rysech podobal hotovosti, zejména u transakcí nízké hodnoty v každodenním životě, a to způsobem převodu a vyšší úrovní ochrany soukromí a údajů zaručenou uživatelům plateb, přičemž by byla zároveň zachována možnost zajistit bezpečnost a integritu digitálního eura. Offline model digitálního eura by zajistil, že ne všechny transakce by nutně byly ověřovány třetí stranou, čímž by byly splněny požadavky na ochranu údajů, pokud jde o přiměřenost a nezbytnost.

([72]) Meziměnové retailové platby jsou transakce mezi plátcem a příjemcem, které v rámci platebního řetězce zahrnují konverzi mezi měnami. To by sloužilo například v případech mezinárodního retailového obchodu a převodů peněz.

([73]) Viz článek 23 navrhovaného nařízení.

([74]) Viz ECB (2023), „Progress on the investigation phase of a digital euro – third report“.

([75]) Viz čl. 21 odst. 2 navrhovaného nařízení.

([76]) Viz článek 23 statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky (dále jen „statut ESCB“).

([77]) Online model by umožnil používat peníze centrální banky 1) pro platby prováděné na dálku (jejichž objem s rostoucí digitalizací roste), 2) k pokrytí všech případů použití ve většině platebních situací, a 3) jednotlivci, kteří by nemuseli být závislí pouze na nástroji na doručitele (jenž může být ztracen nebo odcizen), pokud by chtěli držet peníze centrální banky.

([78]) Offline model by byl platebním nástrojem na doručitele, který není závislý na online připojení, ale je omezen na bezkontaktní platby a nutnost předfinancování; proto by bylo možné zajistit podobnou úroveň soukromí, jaká platí v případě použití hotovosti.

13.2. Navrhované nařízení vyžaduje, aby při prvním vydání digitálního eura byly k dispozici online i offline platební transakce v digitálních eurech ([79]). Zároveň bude nutné, aby Eurosystém provedl další testování, které zaručí, že všechny příslušné modely digitálního eura poskytují dostatečnou bezpečnost a jsou dostatečně vyspělé.

13.3. ECB je odhodlána od první emise digitálního eura poskytovat jak online, tak offline model digitálního eura ([80]), a uvažovaný přístup ECB k jeho zavádění s tím již počítá. Zakotvení záměru ECB v právně závazném ustanovení zároveň omezí její schopnost reagovat na vyšší míru nejistoty, která je spojena s offline modelem digitálního eura, a také reagovat na výjimečné okolnosti vyžadující okamžité vydání jakéhokoli dostupného modelu. Vyvstane-li nutnost dosud neznámých kompromisů, bude odložení celkové emise digitálního eura jedinou možností, kterou bude mít ECB k dispozici.

13.4. Z těchto důvodů ECB vyzývá spolunormotvůrce, aby zvážili uložení povinnosti ECB poskytovat online i offline verze digitálního eura spolu s ustanovením o „veškerém úsilí“, na jehož základě by ECB zpřístupnila online i offline modely od první emise digitálního eura. ECB bude za všech okolností včas informovat Evropský parlament, Radu a Komisi, jakož i účastníky trhu a veřejnost o všech technických faktorech, které brání současnému spuštění online i offline modelu, a o všech výjimečných okolnostech, které vyžadují brzké vydání digitálního eura. ECB navrhuje, aby se tento obsah promítl také do změny bodu 34 odůvodnění navrhovaného nařízení.

14. ***Podmíněné platby a programovatelné peníze***

14.1. Navrhované nařízení zakazuje vydávat digitální euro jako programovatelné peníze, které jsou definovány jako jednotky digitálních peněz s vnitřní logikou, která omezuje plnou zastupitelnost každé jednotky ([81]). Toto ustanovení je plně v souladu s tím, co ECB již veřejně potvrdila při různých příležitostech ([82]): že digitální euro *nikdy nebude* programovatelnými penězi. Existence jakéhokoli omezení ve smyslu, kde, kdy nebo komu mohou uživatelé platit digitálním eurem, by z něj činila poukaz. To by bylo v rozporu s jeho statusem zákonného platidla, a zejména s jeho přijímáním v plné nominální hodnotě ([83]), a znamenalo by to, že by nebylo v nominální hodnotě zastupitelné ani s jinými jednotkami digitálního eura, ani s eurobankovkami a euromincemi ([84]). ECB nemá mandát k vydávání poukazů. Proto i kdyby takové omezení nebylo obsaženo v sekundárním právu, bylo by vydávání programovatelných peněz ze strany ECB neslučitelné se Smlouvami. ECB by proto uvítala, kdyby byla do odůvodnění a článků navrhovaného nařízení vložena formulace, že zákaz vydávání programovatelných peněz je zakotven ve Smlouvách.

Podmíněné platby

14.2. ECB vítá, že navrhované nařízení předpokládá možnost poskytovatelů platebních služeb poskytovat služby s přidanou hodnotou, jako jsou podmíněné platby, tj. platby automaticky spouštěné na základě splnění určité podmínky ([85]). Nejlepší předpoklady pro vývoj služeb podmíněných plateb mají sice poskytovatelé platebních služeb, nicméně Eurosystém hodlá podporovat poskytování podmíněných plateb na trhu tím, že vypracuje

([79]) Viz čl. 23 odst. 1 navrhovaného nařízení.
([80]) Viz ECB (2023), „Progress on the investigation phase of a digital euro – fourth report“, k dispozici na internetových stránkách ECB na adrese www.ecb.europa.eu.
([81]) Viz čl. 24 odst. 2 navrhovaného nařízení.
([82]) Viz např. Panetta, F., „The digital euro: our money wherever, whenever we need it“, úvodní prohlášení člena Výkonné rady ECB Fabia Panetty ve Výboru pro hospodářské a měnové záležitosti Evropského parlamentu, 23. ledna 2023. Dostupné na internetových stránkách ECB na adrese www.ecb.europa.eu.
([83]) Viz čl. 7 odst. 2 navrhovaného nařízení.
([84]) Viz čl. 12 odst. 2 navrhovaného nařízení.
([85]) Viz ECB (2023), „Progress on the investigation phase of a digital euro – third report“.

společné standardy schémat ve formě souboru pravidel pro digitální euro (pokud si to trh vyžádá) a zajistí dodatečné funkce pro vypořádání v back-endové infrastruktuře digitálního eura ([86]).

15. ***Distribuce***

Požadavek na interoperabilitu ([87])

15.1. ECB vítá odkaz na interoperabilitu standardů upravujících platební služby v digitálních eurech s příslušnými standardy upravujícími soukromé digitální platební prostředky. ECB má v úmyslu v co nejvyšší míře znovu použít stávající standardy a snížit tak náklady na adaptaci, přičemž upozorňuje, že konkurenční platební řešení mohou v oblasti přijímání plateb používat různé standardy a sledovat různé uživatelské cesty. Taková rozhodnutí proto musí být podpořena co nejširším tržním konsensem na straně nabídky a poptávky, jakož i rozhodovací kapacitou ECB v případech, kdy úplný konsensus není možný. Za tímto účelem již byly zahájeny potřebné práce. ECB hodlá v co nejvyšší možné a vhodné míře zajistit, aby soukromé a/nebo lokální platební prostředky mohly využívat standardy, pravidla a postupy digitálního eura (tj. jak je uvedeno v bodě 10.10, umožnit, aby jeden platební terminál poskytoval služby všem platebním prostředkům) a rozšířit tak svůj dosah.

Vstupní služby pro přístup k digitálnímu euru a jeho používání

15.2. ECB vítá, že navrhované nařízení vychází vstříc preferencím uživatelů digitálních eur tím, že jim umožňuje přístup k platebním službám v digitálních eurech a jejich využívání prostřednictvím vstupních služeb vyvinutých buď poskytovateli platebních služeb, nebo ECB ([88]). To znamená, že uživatel má vždy možnost použít standardní rozhraní pro iniciaci platby v digitálních eurech, což umožňuje plně harmonizované společné placení v celé eurozóně a předchází problémům spojeným s uznáváním a přijímáním digitálních eur u obchodníků. Vstupní služby vyvinuté ECB navíc výrazně sníží zátěž spojenou s vývojem na straně poskytovatelů platebních služeb, kteří se rozhodnou využívat výhradně služby ECB, což bude velkým přínosem pro menší poskytovatele, kteří nemusí mít zkušenosti nebo zdroje potřebné k vývoji vstupní služby pro iniciování plateb v digitálních eurech.

15.3. ECB vítá, že na základě navrhovaného nařízení budou poskytovatelé platebních služeb distribuující digitální euro povinni zajistit, že platební služby v digitálních eurech budou používat oficiální logo digitálního eura a že uživatelé digitálních eur budou mít rychlý a snadný přístup k platebním účtům v digitálních eurech a budou je moci používat ([89]). Je nutné, aby plátce i příjemce znali zvolený způsob platby a měli k němu snadný přístup. Pokud jsou tímto způsobem platby peníze centrální banky (hotovost nebo digitální euro), podporuje se tím schopnost peněz centrální banky působit jako měnová kotva: lidé častěji využívají směnitelnost bankovních vkladů za peníze centrální banky a jsou ujišťováni, že jedno euro je v každém případech právě jedno euro.

Přechod platebních účtů v digitálních eurech

15.4. ECB vítá ustanovení navrhovaného nařízení, která usnadňují snadný přechod platebních účtů v digitálních eurech ([90]), čímž se vychází vstříc preferencím uživatelů a podporuje odolnost ekosystému digitálního eura ([91]). Mezi tato opatření patří také možnost uživatele převést svůj platební účet v digitálních eurech za výjimečných okolností na jiného poskytovatele platebních služeb. Uživatelé by měli vždy přístup k digitálním eurům, jež mají v držení, a to i tehdy, kdyby například poskytovatel digitálních služeb nebyl delší dobu k dispozici nebo kdyby došlo ke ztrátě příslušných údajů.

([86]) Zejména funkce „rezervace peněžních prostředků“, která by byla nezbytná pro bezpečné poskytování některých podmíněných platebních služeb koncovým uživatelům a je podpůrnou funkcí pro více případů použití potenciálně podmíněných plateb, jako je platba oproti doručení a platba za použití.
([87]) Viz článek 26 navrhovaného nařízení.
([88]) Viz čl. 28 odst. 1 navrhovaného nařízení.
([89]) Viz čl. 28 odst. 3 navrhovaného nařízení.
([90]) Viz článek 31 navrhovaného nařízení.
([91]) Viz body 8.2 a 8.3 stanoviska.

Obecný mechanismus odhalování a prevence podvodů

15.5. ECB vítá ustanovení navrhovaného nařízení, která usnadňují vytvoření obecného mechanismu odhalování a prevence podvodů pro online transakce v digitálních eurech, jímž se zajistí hladké a účinné fungování digitálního eura ([92]). ECB navrhuje výslovně upřesnit, že zabezpečení platebních informací je nedílnou součástí obecného mechanismu odhalování a prevence podvodů. Zabezpečení platebních informací (např. čísla účtu v digitálních eurech) v případech, kdy jsou tyto informace vyměňovány mezi zařízeními iniciujícími a přijímajícími platbu, je nezbytné k ochraně uživatelů digitálního eura před rizikem podvodů a kybernetických útoků, například nahrazením platebních informací náhradní hodnotou.

16. ***Ochrana údajů a soukromí***

16.1. ECB vítá vysoký standard ochrany soukromí a údajů stanovený navrhovaným nařízením ([93]), který má zásadní význam pro zajištění důvěry v budoucí digitální euro, a zejména jasné rozdělení odpovědnosti za ochranu údajů („správa“).

16.2. ECB rovněž vítá, že zpracování údajů, které sice nesouvisí s hlavními úkoly ECB, ale musí za účelem zajištění bezpečnosti osobních údajů uživatelů digitálního eura probíhat napříč zprostředkovateli, bude přiřazeno buď ECB, nebo poskytovatelům podpůrných služeb ([94]). Jasné přiřazení správcovské role ([95]) ECB (a případně národním centrálním bankám) nebo provozovateli podpůrných služeb v souladu s přísnými regulačními ustanoveními obsaženými v navrhovaném nařízení zajistí, že uživatelé digitálního eura budou vždy vědět, kde mohou uplatnit svá práva jako subjekty údajů (např. právo na přístup) ve vztahu ke svým osobním údajům zpracovávaným při poskytování podpůrných služeb.

16.3. ECB dále vítá zmocnění Komise, aby stanovením vhodných provozních limitů řešila rizika praní peněz a financování terorismu plynoucí z používání offline digitálního eura. Pokud jde o online model digitálního eura, současný návrh sice zajišťuje úroveň soukromí srovnatelnou se stávajícími bezhotovostními platebními prostředky, ECB však navrhuje zvážit také možnost nabídnout větší soukromí pro některé nízkorizikové drobné platby v digitálním euru.

17. ***Spravedlivý, přiměřený a nediskriminační přístup k mobilním zařízením***

ECB vítá doplnění ustanovení, jehož cílem je řešit otázky přístupu k některým funkcím mobilních zařízení, které jsou nezbytné pro uživatelsky přívětivé, hladké a bezpečné platby v digitálních eurech na mobilních zařízeních ([96]). Přístup k nezbytným funkcím technologie bezdrátové komunikace (NFC) má zásadní význam pro bezkontaktní platby mobilním zařízením a přístup k zabezpečenému prvku je pak klíčový pro offline platby v digitálních eurech založené na mobilním zařízení. Takový přístup by měl být otevřený a nezávislý na jiných aplikacích mobilního operačního systému. ECB podporuje zmocnění Komise, aby přijala akt v přenesené pravomoci, který by blíže specifikoval požadavky na účinné dosažení tohoto nediskriminačního přístupu a který by tak mohl podpořit včasnou dostupnost offline služeb digitálního eura.

18. ***Požadavky týkající se podávání zpráv***

18.1. Navrhované nařízení stanoví, že na vydávání a používání digitálního eura se vztahuje úprava odpovědnosti podle článků 15.1 a 15.3 statutu ESCB ([97]). V navrhovaném nařízení se totiž konstatuje, že Eurosystém bude vydávat digitální euro v souladu se Smlouvami ([98]), tj. na základě již existující vlastní pravomoci.

([92]) Viz článek 32 navrhovaného nařízení.
([93]) Viz články 32 a 34 až 36 navrhovaného nařízení.
([94]) Viz články 35 a 36 navrhovaného nařízení.
([95]) Viz čl. 35 odst. 5 a čl. 36 odst. 5 navrhovaného nařízení.
([96]) Viz článek 33 navrhovaného nařízení.
([97]) Viz čl. 40 odst. 1 první pododstavec navrhovaného nařízení.
([98]) Viz čl. 4 odst. 1 navrhovaného nařízení.

18.2. Navrhované nařízení navíc stanoví další podrobné požadavky na podávání zpráv ([99]). ECB konstatuje, že pokud povolení k vydání digitálního eura a vlastní vydání digitálního eura spadají mezi úkoly ECB a Eurosystému, měl by postačovat odkaz na úpravu odpovědnosti ECB podle článků 15.1 a 15.3 statutu ESCB. Kromě toho stávající institucionální mechanismy již umožňují Evropskému parlamentu, Radě a Komisi, aby si v případě potřeby vyžádaly od ECB dodatečné informace.

18.3. Navrhované nařízení dále stanoví povinnost ECB poskytnout Evropskému parlamentu, Radě a Komisi předem („*ex ante*“) informace o nástrojích k omezení používání digitálního eura a analýzu toho, jakým způsobem se u jí stanovených nástrojů a parametrů očekává, že splní cíl ochrany finanční stability ([100]). ECB je sice připravena informovat ostatní orgány Unie o svých záměrech podporovat transparentnost a předvídatelnost, ale jakýkoli režim odpovědnosti by měl respektovat podmínky článku 15 statutu ESCB, který upřesňuje, že odpovědnost ECB se uplatňuje *ex post facto*. Povinnost sdílení informací *ex ante* by neměla být vykládána jako ustanovení umožňující příjemcům měnit *budoucí* kroky Eurosystému v rozporu s nezávislostí ECB podle článku 130 SFEU.

18.4. Za předpokladu, že ECB bude i nadále svobodně rozhodovat o své politice a nebude přijímat pokyny, nedojde k žádnému rozporu mezi povinností ECB podávat zprávy podle navrhovaného nařízení a článkem 130 SFEU. ECB má tedy za to, že odkazy na její úlohu při poskytování stanovisek, zpráv, monitorování a pomoci Komisi, Radě a Evropskému parlamentu by mohly být dále upraveny tak, aby přesně odrážely úkoly a nezávislost ECB podle Smluv a jasné rozdělení technických odborných znalostí a odpovědností podle práva Unie ([101]).

19. ***Konkrétní připomínky k návrhu nařízení o poskytování služeb v digitálních eurech mimo eurozónu***

19.1. ECB vítá navrhované nařízení o poskytování služeb v digitálních eurech mimo eurozónu, které má zásadní význam pro zajištění toho, aby všichni poskytovatelé platebních služeb, ať už jsou zřízeni podle práva členských států, jejichž měnou je euro, nebo členských států, jejichž měnou euro není, mohli distribuovat digitální euro, a uplatňovat tak volný pohyb služeb v Unii. Kromě toho, že digitální euro je zákonným platebním prostředkem v eurozóně, by platební transakce v digitálních eurech a také poskytovatelé platebních služeb, kteří je umožňují, měli dodržovat právní předpisy Unie v oblasti plateb, které jsou obecně založeny na článku 114 SFEU.

V případech, kde ECB doporučuje úpravy navrhovaných nařízení, jsou konkrétní pozměňovací návrhy uvedeny ve zvláštním technickém pracovním dokumentu, který je doplněn příslušným odůvodněním. Tento technický pracovní dokument je k dispozici v angličtině na stránkách EUR-Lex.

Ve Frankfurtu nad Mohanem dne 31. října 2023.

Prezidentka ECB
Christine LAGARDE

([99]) Viz čl. 40 odst. 1 navrhovaného nařízení.
([100]) Viz čl. 40 odst. 2 navrhovaného nařízení.
([101]) Viz bod 1.3 stanoviska Evropské centrální banky CON/2018/20 ze dne 11. dubna 2018 k návrhu nařízení o zřízení Evropského měnového fondu (Úř. věst. C 220, 25.6.2018, s. 2). Veškerá stanoviska ECB jsou dostupná na internetových stránkách EUR-Lex.